

DIE AFRIKAANSE SPELREËLS,

(Goedgekeur deur die Akademie, op die
— Sitting van 18 September 1915), —

met

AANVULLINGE,

Deur die samestellers van die Woordelijs, September, 1917.

14 VOLKSBLAD"-DRUKKERIJ, BUS 267, BLOEMFONTEIN

Eerste Druk

AFRIKAANSE SPELREËLS.

(Goedgekeur deur die Akademie, op die Sitting van
18 September, 1915.)

1. Bij die opstel van die Afrikaanse spelreëls is uitgegaan van die volgende algemene grondbeginsels:—

(a) Vir so ver moontlik, elke klank deur 'n aparte letter voor te stel, en geen onnodige letters te gebruik nie.

(b) Dieselfde woord, voor- of agtervoegsel, vir so ver moontlik, altijd op dieselfde wijze te skrywe.

(c) Die geskiedenis net daar in ag te neem waar dit om praktiese redes noodsaaklik is.

(d) So weinig moontlik van die **Vereenvoudigde Hollandse Spelling** af te wijk.

(e) Altijd die mees gebruikelike uitspraak weer te gee, en dit als norm aan te neem.

Daar 'n spelling in die eerste plaas vir die publiek, en nie vir die taalgeleerde bedoel is nie, kan hij nooit streng foneties wees nie. Daarom kan die fonetiese beginsel in (a) neergelê, slegs vir so ver doenlik gevolg word.

Om dieselfde rede skrywe ons oor die algemeen net die vol vorme van woorde, voor- en agtervoegsels (b), hoewel in die sin dikwels korter vorme uitgespreek word of allerlei klankveranderinge (assimilasies) plaasvind. Ons skrywe dus **soveel** (nie **suffel**), **in die tuin** (nie **in-nie-tuin**), **onbepaal** (nie **ombepaal**), **vinnig** (nie **vinnag** nie).

Ter wille van die geskiedenis (c), en tegelykertyd van die eenvormigheid, skryf ons **wind** met 'n **d** en nie met 'n **t** nie, omdat die **d** in die meervoud gehoor word: **winde**.

Daar dit om algemeen erkende redes (vergemakliking van onderwys, nasionale belang) nodig is om so weinig moontlik van die V.H.S. af te wijk (d), skrywe ons **kinders**, en behou ook **v** naas **f**, al sê ons **kinners**, en al maak ons geen onderskeid, soos die Hollander, tussen **v** en **f** nie. Om dieselfde rede behou ons ook **ei** naas **ij**, hoewel dit sowel in Hollands als Afrikaans dieselfde klank aandui. Waar 'n vereenvoudiging egter algemeen gebruikelik is onder

Afrikaners, daar wijk-ons af van die V.H.S. So skrywe ons **z** en **au** net in eiename en vreemde woorde; anders altoos **s** en **ou**. Ook waar die Afrikaanse uitspraak heeltemaal afwijk van die Hollandse, gee ons die Afrikaanse uitspraak so ver moontlik weer: b.v. **nuwt**, **nuws** vir Holl. **nieuw**, **nieuws**.

Die mees gebruiklike uitspraak word altoos als norm aange-
neem (e). So skrywe ons **terge**, **gesig** en nie **têre**, **geseg** nie.

Net die punte wat moeilikheid kan oplewer is hier behandel.
Vir allerlei kleiner punte word verwijs na die **Afrikaanse Woor-
delijs**.

Waar verskillende vorme in algemene gebruik is, word die
verskillende vorme ook erken; in sulke gevalle kan alleen die ge-
bruik uitmaak welke vorm op die lange duur moet segevier.

Ten opsigte van vreemde woorde, moet vanself 'n seker mate
van vrijheid toegelaat word. Wat vir die een nog vreemd is, kan
vir die ander reeds Afrikaans klink, en omgekeerd. Egte vreemde
woorde behou die vreemde spelling; min of meer verafrikaanse
vreemde woorde volg die Afrikaanse spelreëls, vir sover prakties
doenlik.

2. Die volgende lettertekens word gebruik om die Afrikaanse klanke (klinkers, tweeklanke, medeklinkers) voor te stel:

(a) Klinkers: **a, e, ê, eu, i, ie, o, ô, oe, u.**

Opm. 1. Die letter **è** word ook gebruik, maar net in 'n paar uitroepe: **dè, nè.**

Opm. 2. Die letter **y** word net gebruik in eiename en egte vreemde woorde: **Egypte, hypothese.** Owerigens word **y** vervang deur **i**: **dinamies, simpatie.**

Opm. 3. Bij sommige Afrikaners word ook gehoor 'n lang ope **u**, als **û** voorgestel: **brûe** (mv. van **brug**), terwyl ander Afrikaners in dieselfde gevalle 'n kort **u** uitspreek: **brugge.**

Hier kan ook genoem word 'n wye ope **i**, geskrywe **ī**, in die meervoud van 'n woord als **wig—wie.**

(b) Tweeklanke: **ai, aai, eeu, eu, ei, ij, oei, oi, ooi, ôi, ou, ui.**

Opm. 1. **Au** word net in eiename en egte vreemde woorde behou: **Raubenheimer, automaties.**

Opm. 2. Veel Afrikaners spreek in plaas van die tweeklank **eeu** 'n drieklank **eeou** uit: **leeou, sneeou.**

(c) Medeklinkers: **b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, ng, p, r, s, t, tj, v, w, x, z.**

Opm. 1. **C** en **z** word net behou in eiename en egte vreemde woorde: **Cloete, café; Alexander, Alexandrijn; Zoutendijk, Zenith.**

Opm. 2. **Tj** stel in Afrikaans net een klank voor, en nie twee, soos bij sommige Hollanders nie. Om praktiese redes behou ons egter die teken **tj**, net soos **ng**, wat ook maar een klank voorstel.

KLINKERS EN TWEETWEE.

3. In ope lettergrepe word **e** en **o**, behoudens die beperking in reël 4 vervat, nooit verdubbel nie, ewemin als **a** en **u**: **bome, bene**, (mv. van **boom** en **been**).

4. In woorde als die volgende egter, en in samestellinge en afdelinge van sulke woorde, word **e** wel verdubbel: **gee, mee, nee, see, senewee, skadewee, skree, slee, tee, tree, twee, vee, wedewee, wee, goeslag, meewerking, neewoord, seewater, teewater, tweede, vee kraal, weemoedig, ens.**

Die meervoudsvorm op **e** van sulke woorde krij 'n deelteken op die **e**: **tree—treeë.**

5. Lang ope **e** en **o** word geskrijwe met 'n kappie bo die klinker, wanneer die twee klinkers op die end van 'n woord of in 'n ope lettergreep staan: **hê, sê, lê; wêreld, kêrel; môre; maar perd, bord, ens.**

6. In Afrikaanse en verafrikaanseerde woorde word die **i**-klank deur **ie** voorgestel, net soos in die V.H.S.: **die, wiel, artikel**. (Vergelyk die Aanvulling, no. 9.)

7. In vreemde woorde word die **i**-klank deur **i** voorgestel in ope lettergrepe, maar deur **ie** in geslote lettergrepe en op die end van 'n woord: **individu, dinee** maar **simpatiek, dinamiet; grasia, situasie**.

Wanneer die **ie** deur verbuiging in 'n ope lettergreep kom te staan, word **ie** behou: **projektiel—projektiele, fantasties—'n fantasiese beskrywing**. (Vergelyk die Aanvulling, no. 9.)

8. Die spelling **ei** en **ij** word oral behou waar dit in die V.H.S. voorkom: **lei** naas **lij** (Holl. **leiden** naas **lijden**).

Net soos in die V.H.S., word **ij** dan ook vervang deur **i** in die uitgang **-lik(e)**, maar behou in **-ryk**: **waarlik, jaarliks** maar **belangryk, klankryk**.

9. **Au** word net behou in eiename en egte vreemde woorde: **Raubenheimer, automaties**.

Verder word **au** altoos vervang deur **ou**: **kouw, pouw** (Holl. **kauwen, pauw**).

MEDEKLINKERS.

10. Waar **b, d** op die end als **p, t** uitgespreek word, word tog **b, d** geskrywe in die woorde waar **b, d** in die meervoud gehoor word: **rib—ribbes, wind—winde.**

Waar daarenteë **p, t** algemeen in die meervoud gehoor word, daar word die letters ook geskrywe: **rant—rante, ent—ento, krap krappe, ens.**

In gevalle waar die medeklinker in die meervoud of verbuiging heeltemaal verdwyn, volg ons die Hollandse spelling: **pad—paaie, breed—breë.**

11. Waar **d** na **l, n, r** in Hollands uitgespreek, maar in Afrikaans gewoonlik aan die voorafgaande klank gelijk gemaak word, daar word **d** in die Afrikaanse spelling tog behou: **kelder, helder; kinders, wonder; worde** (naas **word**); **perde** (mv. van **perd**).

12. Waar **d** en **t**, voorafgegaan deur 'n medeklinker, op die end van Hollandse woorde wel, maar in die Afrikaanse vorm van dieselfde woorde nie uitgespreek word nie, daar word hul wegge-

laat in die Afrikaanse spelling: **ag, drif, gees, hoof, juis, naas, rus, vas** in plaas van **agt (acht), drift, geest, hoofd, juist, naast, rust, vast**. Waar **d, t** in dergelijke gevalle in Afrikaans daarentoe wel uitgespreek word, word hul ook geskrywe: **beeld, strand, kant**.

13. Waar **d** tussen klinkers nie uitgespreek word nie, word hij ook nie geskrywe nie: **broer, leier, wijer** in plaas van **broeder, leider, wijder**.

14. Waar **t** voor **s** in die Afrikaanse vorm van dieselfde Hollandse woord nie uitgespreek word nie, word hij in die spelling weggelaat: **laas, plaas, geplaas**, in plaas van **laats(t), plaats, geplaats(t)**.

15. In Afrikaanse en verafrikaanste woorde word **th** vervang deur **t**, net soos in die V.H.S.: **tans, tee, termometer** maar **thuis** (omdat hier nog aan **huis** gedink word).

16. Die Hollandse **ch**-klank word in Afrikaans deur **g** voorgestel: **ag, nog, tog, nag** in plaas van **ach, noch, toch, nacht**. Die verskil in spelling tussen Holl. **nog—noch** val dus weg in Afrikaans.

Opm. In die woorde **Christus** en **Christen**, en in samestellinge van

die woorde, word **ch** gebruik naas **k**, omdat altwee uitsprake bestaan: **Christus, christen, christelik** naas **Kristus, kristen, kristelik**.

17. Tussen 'n beklemtoonde klinker of tweeklank en 'n toonlose **e**, val **g** in die uitspraak weg, en ook in die spelling: **hoër, opdraend, reën, seën, swaer, teën, tuie, waens** (mv. van **wa**), **weier**, in plaas van **hoger, opdragend, regel, segen, swager, tege(n), tuige, wagens, weiger**. Soms vind sametrekking plaas na wegval van **g**: **opdraand, maar, vool uit opdraend, maer, voël**.

Tussen **r** en 'n klinker, en aan die begin van 'n paar vreemde woorde, het **g** die uitspraak van dieselfde teken in Eng. **go: berg—berge** (mv.), **erg—erger, ergernis, burger; goenie, goeroe, gwarrie**. 'n Aparte teken word hier nie gebruik nie, omdat **g** in die gevalle altoos die uitspraak het, en dus geen verwarring kan ontstaan nie.

Hierdie uitspraak van **g** is ook tamelik algemeen in die telwoord **nege**.

Opm. 1. In die verbinding **oe** word die deelteken (") bo die **e** geplaas: **hoër**. Ook in die verbinding **ee** word die deelteken bo die tweede **e** geplaas, omdat die **ee** meestal tweelettergrepig uitgespreek word: **reël, tee**. In buigingsuitgange word die deelteken natuurlik ook gebruik: **breed—breër, 'n leë sak, 'n ongeleë uur**.

In die verbinding **ae, eie, ije** is die deelteken nie nodig nie, omdat

hierdie verbindings nie anders als tweelettergrepig kan uitgespreek word nie: **laag—laer, swaer, weier, wijd—wijer.**

Opm. 2. Sommige Afrikaners spreek die **g** tussen 'n beklemtoonde klinker of tweeklank en 'n toonlose **e**, als die **g** in Eng. **go** uit: **oog-ge, laag-lager.** Vir hierdie individuele uitspraak word geen aparte teken gebruik nie.

Opm. 3. In verboë vorme van byvoeglike naamwoorde op **ig**, word **g** algemeen als spirant uitgespreek, en ook geskrywe: 'n **staadige perd, 'n nukkerige kind.**

Opm. 4. Die Afrikaanse spelling van Holl. **kogel, spiegel, bergen** (werkwoord), **gorgel en orgel** is **koeël, spieël, bēre, gorrel** en **orrel.**

18. Hollands **sch** word in Afrikaans als **sk** uitgespreek, en so geskrywe: **skaap, skool.**

Waar **ch** in die verbinding **sch** nie uitgepsreek word nie, val dit weg, net soos in die V.H.S.: **mens, vis.**

19. Die Hollandse **v** word in Afrikaans geskrywe, waar dit die uitspraak van **f** het: **vader, vrees.**

Waar die Hollandse **v** in Afrikaans tot **w** oorgaan, daar word **w** geskrywe: **lewe, suiwer, golwe, Holl. leven, zuiver, golven. W** kan ook ontstaan wees uit **f**, in buigingsuitgange: **stof-stowwe** (mv.), **dof—'n dowwe pijn.**

20. **W** word als eindletter oral behou waar dit in die Hollandse spelling voorkom: **vrouw, leeuw.**

Daar word dus ook verskil gemaak in spelling tussen die persoonlike voornaamwoorde **jou, u** en die besitlike voornaamwoorde **jouw, uw**: **ek het jou (u) gesien, maar ek het jouw (uw) boek.**

Die Afrikanse vorme van die Hollandse woorde **nieuw, nieuws** word gespel **nuwt** (verboë vorm **nuwe**) en **nuws.**

21. Soos aangetoon in (1), moet bij vreemde woorde altoos 'n sekere mate van vryheid toegelaat word. In vreemde woorde wat min of meer verafrikaans is, word die volgende letters geskrywe in plaas van die oorspronklike:—

- e** in plaas van **æ**: **pedagogie**;
- ee** in plaas van **é**: **dominee, komitee**;
- i** in plaas van **y**: **ritme**;
- f** in plaas van **ph**: **alfabet, filosofie**;
- k** in plaas van **c**: **konsert, konklusie**;
- k** in plaas van **ch**: **kronies**;
- kw** in plaas van **qu**: **kwartaal, konsekwent**;

r in plaas van **rh**: **retories**, **ritme**;
s in plaas van **g**: **losies**, **boskasie**;
s in plaas van **t**: **nasie**, **stasie**;
s in plaas van **c**: **sement**, **Desember**;
sj in plaas van **ch**: **sjokolade**;
tj in plaas van **ch**: **tjek**.

Woorde wat algemeen burgerreg verkrij het, word verafrikaans, en dus volgens die gewone reëls gespeel: **keb**, **trem**, **trein**, **spiets**.

Vreemde woorde wat nog als sulks gevoel word, behou die vreemde spelling; so ook die name: **cognac**, **café**, **boulevard**; **Cloete**, **Corneels**, **Theodoor**, ens.

22. 'n Medeklinker word dubbel geskrywe, wanneer hij tussen klinkers staan, en die voorafgaande klinker kort is en die hoofaksent dra: **mak-makker** (teenoor **maker**), **stof-stowwe**.

Wanneer die voorafgaande klinker daarenteë wel kort is, maar nie die hoofaksent dra nie, dan word die medeklinker nie verdubbel nie: **heerlik-heerliker**, **middel-middele**.

23. Ten opsigte van die verdeling in lettergrepe en die aan

eenskrijwe van woorde, word die Hollandse reëls gevolg, waarbij veral op die volgende punte moet gelet word:—

Als daar één medeklinker is, word dit bij die volgende letter-greep getrek: **ko-ning**; als daar twee is, val die verdeling in die middel: **pit-jie, win-de**. Bij duidelike samestellinge word die afleiding soms gevolg: **daar-om, grijs-aard, boom-pie, gars-brood**.

Wanneer die een of ander woordsoort—behalwe 'n bijvoeglike naamwoord—'n selfstandige naamwoord nader bepaal, word die twee aaneengescrijwe: **noordpool, seewater, môreson, uitspanplek**. Dikwels word die twee met 'n koppelteken verbind: **Unie-parlement, Voor-Indië**. Waar die bijvoeglike naamwoord so nouw met die selfstandige naamwoord verbind is dat die twee een begrip vorm, daar word hul aanmekeer gescrijwe: **Nuwejaar, Oujaar, hoëpriester**.

(Vergelijk die **Aanvullinge**, no. 6.)

24. Die afkappingsteken (') word net gebruik bij die onbepaalde lidwoord 'n en die besitlike voornaamwoord s'n, net soos

in die V.H.S.: 'n man; dit is pa s'n. Die vol vorm van s'n word geskrywe sijne: dit is pa sijne.

Verder word geskryf:—

Naas **aan 't**, die vorm **aan** (sonder 't): **hij is aan 't ploeë, die rivier is aan afkom**;

in plaas van **di's** of **d'is** die vorm **dis**, naas die vol vorm **dit is**;

in plaas van **g'n** die vorm **gin**, naas die vol vorm **geen**;

in plaas van **o'er** die vorm **oor**;

in plaas van **so's** die vorm **soos**, naas die vorm **soa(l)s**;

in plaas van **v'r** die vorm **vir**.

ENKELE TAALVORME.

'n Paar taalvorme eis 'n nader bespreking.

25. Naas die vorm **se**, word deur sommige die vorm **s'n** gebruik vir manlik en vrouwelik, enkelvoud en meervoud: **pa se pijp, ma se hoed, die mans se geld, die dames se klere** naas **pa s'n pijp, ens.**

Naas die vorme **se, s'n**, word in die vrouwelik enkelvoud (ni

meervoud nie) ook **haar, hare** gebruik, wat histories juister is **ma haar hoed, dis ma hare.**

In die meervoud word behalwe die vorme **se, s'n** ook **hul** gebruik: **die mans hul klere, die dames hul hoede, die kinders hul boeke.**

26. Die vorme **mij, sij** van die besitlike voornaamwoord, word gebruik naas die voller vorme **mijn, zijn: mij(n) vader, sij(n) moeder.**

Naas die beklemtoonde vorm **ek** van die persoonlike voornaamwoord, word gebruik die swakbetoonde vorm **ik.**

27. Die toonlose **e** in die Hollandse verkleiningsuitgang **-tje, -(p)je** tree in die Afrikaanse vorm van dieselfde uitgang als **-ie** op, en word ook so geskrywe: **bietjie, glasie, dorpie.**

28. Waar die Hollandse voorvoegsel **voor** in Afrikaans tot **ver** verswak is, word dit ook **ver** geskrywe: **vernaam, versigtig, veral.** Die voorsetsel word geskrywe **vir**; die bijwoord **ver: dit is vir A, maar dis ver van die dorp.**

(Vergelyk die **Aanvullinge**, No. 17.)

29. Egte deelwoorde, d.w.s. suiwer werkwoordelike vorme.

neem geen **d** nie (behalve waar die stam reeds op **d** uitgaan): **die skape word getel; die goed is gister al-verdeel; hij het die slag-ijster gestel; ons het ons groot manne geëer; ek het die vraag verander; hij het ons erg teleurgestel.**

Maar wanneer die deelwoord als 'n bijvoeglike naamwoord gebruik word, m.a.w. om 'n toestand en nie 'n handeling aan te duie nie, dan word daar 'n **d** gehoor na 'n klinker of na **l, m, n, r**: **die man is getrouwd; ek voel baing teleurgesteld; hij is geteld op sij klere; ons mense is baing verdeeld; ek voel mij hoogs vereerd; die saak is nog onveranderd.**

Opm.: **T** en **d** val altijd weg na **k, p, g, s, f**: **die boeke was reeds ingepak; die skape is gedip; die osse is al uitgejaag; die deure is geverf; die man is uitgeraas.**

30. Soos reeds in (1) aangetoon, word, waar daar verskillende vorme in algemene gebruik is, die verskillende vorme ook toegelaat: **(on-)mogelik, (on-)moontlik, (on-)molik; baing, baje; môre, more; nôi, nooi, ens.**

Hiertoe behoort ook die afwisseling van kort **e** met **i** voor 'n nasaal: **string** (snw.), **bring, wink, ens.**, voor en naas **streng,**

breng, wank. In veel gevalle is die vorm met *i* selfs die gewone vorm.

Die Spelling-Kommissie:—

T. H. LE ROUX (Konvener).
JAN F. E. CELLIERS.
Prof. Dr. J. D. DU TOIT.
Advokaat C. J. LANGENHOVEN.
Prof. Dr. D. F. MALHERBE.
Dr. W. M. R. MALHERBE.
GUSTAV S. PRELLER.

AANVULLINGE BIJ DIE SPELREËLS.

Onder die samestelling van die Woordelijs is dit geblyk, dat die Spelreëls op heelwat punte aangevul moet worde. Die aanvullinge laat ons hier volg:—

1. Dikwels is dit nie uit te maak welke van twee, soms meer

forme, die gebruiklikste is nie. In sulke gevalle word al die forme alfabeties aangegee. Daarenteë word die forme wat nie algemeen gebruiklik is nie, maar tog gangbaar genoeg om opgeneem te worde, tussen hakies geplaas. Hierdie minder gebruiklike forme verdien natuurlik nie die voorkeur nie.

Veral bij die woorde wat meer als geleerde of boekwoorde moet beskou word, is dit dikwels moeilik, partijkeer selfs onmoontlik, om vas te stel wat als die gewone Afrikaanse vorm te erken is. Duidelik sien ons dit bij die selfstandige naamwoorde op **-ing**: die meeste het sowel 'n meervoud op **-s** als op **-e**, terwyl dit baie keer nie uit te maak is welke van die twee die gewoonste is nie. Gewoonlik staan die min of meer geleerde woorde darem digter bij die Hollandse vorm.

2. Bij die bijvoeglike naamwoorde word deur veel Afrikaners 'n verboë vorm geskrywe, waar dit nie in die lewende taal gehoor word nie. Daarom word die verboë vorm altoos in die lijs **aangegee**. Waar dit nie gedaan word nie, blij die bijvoeglike naamwoord onverboë.

Soms word 'n bijvoeglike naamwoord verboë wanneer dit met besonder nadruk uitgespreek word, wat dikwels gepaard gaan met

figuurlike betekenis: b.v. **dis 'n bitter appel** maar **dit was 'n bittere dag**; **dis 'n arm man** maar **dis 'n arme sukkelaar**.

3. Die meervoud van selfstandige naamwoorde, meestal vreemde, op onbeklemtoonde -a word sonder afkappingsteken geskrywe: **massa, massas; padda, paddas**; maar **karba, karba's; hoera, hoera's**. Vreemde selfstandige naamwoorde op -ê, -i, -o en -u neem die afkappingsteken, net soos in die V.H.S.: **café, café's; impi, impi's; duo, duo's; parvenu, parvenu's**.

Vir die paar vreemde selfstandige naamwoorde wat op 'n ander klinker uitgaan, moet die Woordelijs geraadpleeg worde.

4. In uitdrukkinge als **jou skelm** word **jou** sonder w geskrywe, als sijnde vermoedelik 'n persoonlike voornaamwoord, met **skelm** in apposisie daarbij.

Ons skrywe ook **jou waarlik**, waar **jou** waarskynlik die ethiese datief van die persoonlike voornaamwoord is.

5. Samegestelde telwoorde word met koppeltekens geskrywe **twee-en-twintig**.

Tijdsbepalinge word aanmekaar geskrywe: **dis twaalfuur**. Wanneer verskillende ure bedoel word, staan die woorde apart **hij het twee uur gewerk**.

6. Waar dit nodig is om duidelikhedshalwe die tweelettergrepigheid aan te duie bij samengestelde woorde, daar word deeltkens geskrywe als die samestelling reeds als 'n eenheid beskou word; anders skryf ons die koppelteken: **drieënig, meeëet: maar see-eend.** Die koppelteken word ook geskrywe bij jong samestellinge, waarvan die dele nog duidelik als afsonderlik gevoel word: **Unie-Regering.**

(Vergelyk **Spelreëls**, no. 23.)

7. Selfstandige naamwoorde wat als byvoeglike naamwoorde fungeer ter aanduiding van metale en stowwe, word apart geskrywe wanneer sodanige woorde 'n begrip aandui wat duidelik als apart gevoel word: **koper ketel, silwer ketting, katoen onderklere, ferweel broek** maar **veerbed, grasdak**, ens.

8. Bij samengestelde selfstandige naamwoorde word, net soos in die V.H.S., die **s** alleen dan verdubbel wanneer die stam van die eerste deel op **s** uitgaan, en die tweede met **s** begin: **grassoort, toetssteen; maar meisieskool, regeringsaak.**

9. Die **i**-klank stel ons voor deur **ie** in die volgende gevalle:—
(a) in alle beklemtoonde lettergrepe van Afrikaanse en ver-

afrikaanse woorde: **afgodies, bietjie, grasie, auntie, konstitusie, ring, piesang, sediesie, tiepe, tittel, ens.**

(b) in onbeklemtoonde eindlettergrepe van Afrikaanse en ver-afrikaanse woorde: **afgodies, bietjie, grasie, auntie, konstitusie, notisie, posiesie, vendusie, ens.** Bij buigingsvorme blij ie behou: **posiesies; tragies, 'n tragiese geval.**

In ander onbeklemtoonde lettergrepe word i geskrywe: **ambisieus** naas **ambiesie, individu, likwidasie, munisipaliteit, situasie, siviël, tradisioneel** naas **tradiesie.**

(Sie **Spelreëls**, no. 6 en 7.)

10. Na 'n kort, onbeklemtoonde klinker word die medeklinker nie verdubbel nie: **baketel, bobejaan** of **bobiaan, frikedel, kolian-der** of **koljander, likewaan, Maketees, okerneut, pikewijn, tamel-letjie, ens.** Soms is dit egter nodig om met die oog op die Hol-landse spelling, of in die geval van vreemde woorde, voorlopig nog twee medeklinkers te skrywe: **klassikaal, skrobbeer, skrobbering, stoffasie, stommititeit, ens.**

11. In buigingsvorme gaat f oor tot w, terwyl g wegval: **ak-tief, aktiewe; filosoof, filosowe; bioloog, bioloë; filoloog, filo-**

toë. Waar daar geen sprake van buigingsvorme is nie, daar geld die reël vir vreemde woorde: **aktiviteit, evolusie**, ens.

12. Positiewe op **-s** verdubbel die **s** in die superlatief: **dwaas, dwaasste**.

13. Werkwoorde op **-eer** het twee vorme in die verlede deelwoord, met of sonder **ge-**: **goregeer** of **regeer**.

14. Werkwoorde wat op **-d** en **-g** uitgaan, het dikwels nog 'n vorm op **-e**, waar dan **g** gewoonlik wegval: **bid, bind** naas **bidde, binde**; **beweeg, sorg, veeg** naas **beweë, sôre, vee**.

15. Werkwoorde wat op **-f** uitgaan, het twee vorme, een op **-f** en een op **-we**: **leef, skryf**, naas **lewe, skrijwe**.

16. Woorde op **-ieel** en **-ieer** neem alleen in die verboë vorme deeltkens: **finansieel, kommersieel, definieer**; maar **finansiële, kommersiële**.

17. In aansluiting bij no. 28 van die Spelreëls, skryf ons **ver** en nie **vir** nie, waar die woord als voorvoegsel en nie meer als voorsetsel gevoel word nie; **ver** word dan aaneengeskrjwe met die volgende woord, **vir** daarenteë apart: **vergoed, verlaas, verlief neem, verniet, vergek hou** naas **vir die gek hou**.

18. Die vernaamste gevalle waar hoofletters geskrywe word, is die volgende:—

(a) geografiese eiename, persoons- en volkename, en samestellinge en afleidinge daarvan: **Arabië, Amsterdam, Amsterdammer, Amsterdams, Hegel, Hegeliaans, Afrikaans, Afrikaner, Afrikanervolk.**

Opm. 1. Bijvoeglike naamwoorde van sodanige selfstandige naamwoorde afgelei, word dus, in afwijking van die V.H.S., met hoofletters geskrywe. Daar is darem ook Vereenvoudigers wat hoofletters skrywe, wat volgens die ondergetekende die voorkeur verdien, ook bij wie Nederlands skrywe. Dus **Nederlandse taal, Duitse volk.**

Opm. 2. Samestellinge lewer dikwels moeilikhede op.

Waar nie meer gedink word aan die herkoms nie, en die woord net 'n algemene begrip aandui, dus bloot kwalifiserend is, daar word 'n klein letter geskrywe: **Afrikanerkring**, d.i. kring van Afrikaners; maar **afrikanerbul, afrikaners, hottentotsvijs, portnatalpatats, saksiesblouw.**

(b) name van godsdienste kerkgenootskappe, godsdienstige sektes, partije, rigtinge of beweginge, en samestellinge en afleidinge daarvan: **Buddhisme, Mahomedaans of Mohamedaans, Piëtisme, Piëtisties, Wesleyaans, Calvinisties, Dominikanermonnik, Socialisme, Nihilisme, Romantiek, Unionis.**

Opm. Hier sal altijd 'n sekere mate van vryheid moet gelaat word: b.v. in die uitdrukking **die romantiek van die situasie**, waar die woord in 'n algemene betekenis gebruik word, is die hoofletter nie nodig nie.

(c) Name van die maande, week- en feesdae: **Januarie, Sondag, Pase, Krismis.**

19. Bij woordpare met die verbinding **ee** als di: volgende, skrywe ons die deeltkens net bij die kort vorme, omdat die **ee** in die lang vorme eenlettergrepig is: **teë, teëpraat, neë** maar **teen, teenswoordig, neentig.**

Ook bij verkleinwoorde word die deeltkens weggelaat om dieselfde rede: **vooltjie** naas **voël, reeltjie** naas **reël**, ens.

Ten gevolge van die eenlettergrepigheid bij verkleinwoorde, skrywe ons ook **waantjie** naas **waens, leuntjie** naas **leuen**, ens.

Die Woordelijs-Kommissie:—

T. H. LE ROUX (Konvener).
D. F. MALHERBE.
JOHANNES J. SMITH.